

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
„ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ”
КАФЕДРА ПРАВОЗНАВСТВА**

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни „ТЕОРІЯ ДЕРЖАВИ І ПРАВА”
підготовки бакалавра спеціальності 081 «Право»**

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри
правознавства
31 травня 2016 року
протокол № 10
Зав. кафедри
_____ проф. Лаврик Г.В.

Укладач:

Гладкий С.О. – д.ю.н., професор, професор кафедри правознавства Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

<i>Назва теми семінарського заняття (питання і завдання)</i>	<i>Обсяг годин</i>	<i>Навчально-методична література (порядковий номер за переліком)</i>
1	2	3
Модуль І. ДЕРЖАВА, ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО, ПРАВО		
Тема 1. Предмет і метод загальної теорії держави і права 1. Система і функції юридичної науки. 2. Предмет загальної теорії держави і права. 3. Місце загальної теорії держави і права в системі юридичних наук. 4. Методологія загальної теорії держави і права.	2	9-15, 32, 39, 42, 49, 53, 81
Тема 2. Поняття, сутність і походження держави 1. Поняття і ознаки держави. 2. Державний суверенітет. 3. Типологія держави. 4. Основні концепції (теорії) походження держави.	2	1, 2, 3, 9-15, 16, 35
Тема 3. Функції держави 1. Поняття функцій держави. 2. Класифікація функцій держави. 3. Внутрішні функції держави. 4. Зовнішні функції держави. 5. Правові форми і методи здійснення функцій держави.	2	1, 9-15, 32, 66
Тема 4. Форми держави 1. Поняття і структура форми держави. 2. Форма державного правління. 3. Форма державного устрою. 4. Політичний (державний) режим.	2	1, 9-15, 32, 66, 84
Тема 6. Механізм держави і державний апарат 1. Механізм держави і його структура. 2. Державний апарат, принципи його організації та діяльності. 3. Загальна характеристика органів законодавчої, виконавчої та судової влади. 4. Організація здійснення влади на місцях	2	1, 7, 8, 9-15, 18, 31, 56, 61, 84, 86
Тема 7. Громадянське суспільство, політична система і держава 1. Поняття та ознаки громадянського суспільства. 2. Поняття та структура політичної системи суспільства. 3. Партії в політичній системі суспільства. 4. Держава в політичній системі суспільства.	2	1, 4, 7, 9-15, 47, 58, 60

1	2	3
<p>Тема 8. Правова держава</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція правової держави: історія виникнення та розвитку. 2. Поняття та ознаки правової держави. 3. Поняття і ознаки соціальної держави. 4. Шляхи формування соціальної, правової держави в Україні. 	2	1, 9-16, 18, 33, 64, 74, 86
<p>Модуль II. СУТНІСТЬ, НОРМА І ФОРМА ПРАВА</p>		
<p>Тема 10. Поняття, сутність і походження права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і різні прояви права. 2. Ознаки права. 3. Функції права і його соціальна цінність. 4. Співвідношення права і форм його зовнішнього прояву. 5. Головні підходи до праворозуміння. 	2	9-16, 20, 35, 37, 45, 54, 55, 63, 82
<p>Тема 11. Принципи права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і класифікація принципів права. 2. Загальнолюдські (цивілізаційні) принципи права. 3. Загальноправові принципи. 4. Міжгалузеві й галузеві принципи. 5. Принципи правових інститутів. 	2	1, 9-15, 17, 38, 57
<p>Тема 13. Норми права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і загальні ознаки норм права. 2. Види норм права. Спеціалізовані норми права. 3. Структура норми права: загальна характеристика. 4. Поняття і види гіпотез норм права. 5. Поняття і види диспозицій норм права. 6. Поняття і види санкцій норм права. 	4	9-15, 32, 66, 72
<p>Тема 14. Форми права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види форм права. 2. Правовий звичай. 3. Правовий (судовий і адміністративний) прецедент. 4. Нормативно-правовий договір. 5. Правова доктрина як джерело права. 	2	9-15, 32, 41, 72, 85
<p>Тема 15. Нормативно-правовий акт</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і ознаки нормативно-правового акта. 2. Класифікація нормативно-правових актів. 3. Закон як нормативно-правовий акт вищої юридичної сили. 4. Підзаконні нормативно-правові акти, їх види. 5. Дія нормативно-правових актів. 	2	1, 9-15, 32, 66, 72

1	2	3
Тема 16. Система права 1. Поняття системи права, її структура. 2. Галузь права. 3. Підгалузь права. 4. Інститут права. 5. Публічне і приватне право. 6. Матеріальне і процесуальне право.	2	9-15, 32, 66, 72
Тема 17. Система законодавства 1. Система законодавства: поняття та співвідношення з системою права. 2. Структура вітчизняного законодавства. 3. Фактори формування та розвитку системи законодавства.	2	1, 9-15, 32, 66, 72
Тема 18. Правоутворення 1. Поняття і етапи правоутворення. 2. Функції, принципи й види правотворчості. 3. Стадії створення нормативно-правових актів. 4. Законодавча техніка: поняття і види. 5. Систематизація нормативно-правового матеріалу.	2	9-15, 29, 32, 34, 51
Модуль III. РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА		
Тема 19. Правові відносини 1. Поняття і ознаки правових відносин. 2. Види правових відносин. 3. Суб'єкти правових відносин. 4. Суб'єктивні права, правомочність і юридичні обов'язки суб'єктів права. 5. Поняття і види об'єктів правових відносин. 6. Юридичні факти: поняття і класифікація.	2	9-15, 32, 66, 72
Тема 20. Правова поведінка 1. Поняття, ознаки і види правової поведінки. 2. Поняття, ознаки і види правомірної поведінки особи. 3. Поняття, основні ознаки і сутність правопорушень. 4. Класифікація правопорушень. 5. Склад правопорушення.	2	9-15, 32, 66, 72
Тема 21. Юридична відповідальність 1. Поняття і види юридичної відповідальності. 2. Загальні принципи юридичної відповідальності. 3. Мета і функції юридичної відповідальності. 4. Підстави і стадії юридичної відповідальності. 5. Обставини і підстави звільнення від юридичної відповідальності.	2	9-15, 32, 66, 72
Тема 22. Реалізація норм права 1. Поняття і форми реалізації правових норм. 2. Застосування норм права як особлива форма його реалізації. 3. Стадії застосування нормативних приписів. 4. Основні вимоги правильного застосування нормативних приписів. 5. Акти правозастосування: поняття, властивості, види.	2	9-15, 32, 66, 72

1	2	3
<p>Тема 23. Тлумачення норм права</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і сутність тлумачення норм права. 2. Способи тлумачення норм права. 3. Офіційне та неофіційне тлумачення норм права. 4. Тлумачення норм права за обсягом їх правового змісту. 5. Правотлумачні (інтерпретаційні) акти, їх види та властивості. 	2	9-15, 32, 66, 72
<p>Тема 26. Правове регулювання суспільних відносин</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття правового регулювання. 2. Способи, методи і типи правового регулювання. Правовий режим. 3. Види правового регулювання. 4. Механізм правового регулювання. 5. Ефективність правового регулювання. 	2	9-16, 32, 66
<p>Тема 27. Правові системи світу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і структура правової системи. 2. Класифікація правових систем. 3. Романо-германська правова сім'я. 4. Англо-американська правова сім'я. 5. Сім'я релігійного права. 6. Сім'я традиційного права. 	2	9-14, 20, 23, 25, 32, 78

СПИСОК ДЖЕРЕЛ, ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ, ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30. - Ст. 141.
2. Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1990. - № 3. - Ст. 429.
3. Акт проголошення незалежності України: Прийнятий Верховною Радою України 24 серпня 1991 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1991. - № 38. - Ст. 502.
4. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - № 23. - Ст. 118.
5. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17 листопада 2011 р. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>
6. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 6 листопада 2012 р. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5475-17>
7. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
8. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 20-21. - Ст. 190.

Основна література:

9. Загальна теорія держави і права (основні поняття, категорії, правові конструкції та наукові концепції): навч. посіб. / О.Л. Копиленко [та ін.] ; МОН України. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 400 с.
10. Загальна теорія держави і права: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [М.В. Цвік та ін.] ; за ред. М.В. Цвіка, О.В. Петришина ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. - Х.: Право, 2010. - 583 с.
11. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права і держави: навч. посіб. / П.М. Рабінович. - 3-е вид., зі змінами й доповн. - К.: Рад. шк., 1995. - 170 с.
12. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: підруч. / О.Ф. Скакун. - Вид. 4-те, допов. і перероб. - К.: Правова єдність, 2013. - 524 с.
13. Теорія держави і права. Академічний курс: підруч. / О.В. Зайчук [та ін.] ; ред. О.В. Зайчук, Н.М. Оніщенко. - 2-ге вид., переробл. і доп. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 688 с.
14. Теорія держави і права: підруч. / [Петришин О. В. та ін.] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О.В. Петришина ; Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого". - Х.: Право, 2014. - 366 с.
15. Теорія права і держави: навч. посібник / С.Д. Гусарєв [та ін.] ; Київськ. нац. ун-т внутр. справ. - К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. - 270 с.

Додаткова література:

16. Алексеев С.С. Право: азбука - теория - философия: Опыт комплексного исследования / С.С. Алексеев. - М.: Статут, 1999. - 712 с.
17. Аллан Т. Р. С. Конституційна справедливість. Ліберальна теорія верховенства права: пер. з англ. Р. Семківа. - К.: Вид. дім «Кієво-Могилянська академія», 2008. - 385 с.
18. Баренбойм П. 3000 лет доктрины разделения властей. Суд Сьютера: учебное пособие. - М.: Белые альвы, 1995. - 176 с.
19. Бачинин В.А. Философия права и преступления / В.А. Бачинин. - Х.: Фолио, 1999. - 607 с.
20. Берман Г.Д. Западная традиция права: эпоха формирования: пер. с англ. - 2-е изд. - М.: Изд-во МГУ: ИНФРА-М-НОРМА, 1998. - 624 с.

21. Бусова Н.А. Модернизация, рациональность и право / Н.А. Бусова. - Х.: Прометей-Прес, 2004. - 352 с.
22. Введение в теорию государственно-правовой организации социальных систем / Под общ. ред. Е.Б. Кубко. - К.: Юринком, 1997. - 192 с.
23. Вступ до теорії правових систем : монографія / За заг. ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. - К.: Юрид. Думка, 2006. - 432 с.
24. Гьофе О. Демократія в епоху глобалізації: пер. з нім. - К.: ППС-2002, 2007. - 436 с.
25. Давид Р., Жоффре-Спинози К. Основные правовые системы современности: пер. с фр. - М.: Междунар. отношения, 1999. - 400 с.
26. Даль Р. Демократия и ее критики / Р. Даль. - М.: «Российская политическая энциклопедия» (РОССПЭН), 2003. - 576 с.
27. Дашковська О.Р. Жінка як суб'єкт права в аспекті гендерної рівності / О.Р. Дашковська. - Х.: Право, 2005. - 224 с.
28. Дворкін Р. Серйозний погляд на право: пер. з англ. - К.: Основа, 2000. - 519 с.
29. Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи / Ю.С. Шемшученка (ред.). - К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001. - 632 с.
30. Жоль К.К. Философия и социология права: учеб. Пособие / К.К. Жоль. - К.: Юрінком Інтер, 2000. - 480 с.
31. Жук Н.А. Парламент, президент, уряд: через взаємостримування до рівноваги: монографія / Н.А. Жук. - Х.: Харків Юридичний, 2007. - 327 с.
32. Загальна теорія держави і права: навч. посібник / А.М. Колодій [та ін.] ; ред. В.В. Копейчиков ; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - Вид. стереотип. - К.: Юрінком Інтер, 2001. - 320 с.
33. Заєць А.П. Правова держава в контексті новітнього українського досвіду / А.П. Заєць. - К.: Парламент. вид-во, 1999. - 247 с.
34. Законодательная техника: научно-практ. пособие / Под ред. Ю.А. Тихомирова. - М.: Городец, 2000. - 272 с.
35. История политических и правовых учений: учеб. для вузов / Под общ. ред. В.С.Нерсесянца. - М.: Изд-во «Норма», 2000. - 736 с.
36. Калиновський Ю.Ю. Правосвідомість українського суспільства: генеза та сучасність: монографія / Ю.Ю. Калиновський. - Х.: Право, 2008. - 288 с.
37. Кельзен Г. Чисте правознавство: Проблема справедливості: пер. з нім. - К.: Юніверс, 2004. - 496 с.
38. Колодій А.М. Принципи права України: монографія / А.М. Колодій. - К.: Юрінком Інтер, 1998. - 208 с.
39. Комаров С.А. Теория государства и права: учеб.-метод. пособие для студ., обуч. по спец. и напр. "Юриспруденция": Краткий учеб. для вузов / С.А. Комаров, А.В. Малько. - М.: Норма : Инфра-М, 1999. - 448 с.
40. Коталейчук С.П. Теорія держави та права: навч. посіб. для підготовки до держ. іспитів / С.П. Коталейчук. - К.: КНТ, 2009. - 320 с.
41. Кросс Р. Прецедент в английском праве: пер. с англ. / Р. Кросс ; под общ. ред. Ф.М. Решетникова. - М., 1985. - 238 с.
42. Лазарев В.В. Теория государства и права: учеб. для вузов / В.В. Лазарев, С.В. Липень. - 3 изд., испр. и доп. - М.: Спарк, 2004. - 528 с.
43. Лемак В.В. Загальна теорія держави і права: навч. посіб. / В.В. Лемак ; Ужгород. нац. ун-т. Юрид. фак. - Ужгород: ПП "Медіум", 2003. - 251 с.
44. Летнянчин Л.І. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні: проблеми теорії і практики: монографія / Л.І. Летнянчин. - Х., 2006. - 256 с.
45. Липатов Э.Г. Нормативность правовых явлений: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Э.Г. Липатов ; Саратовская государственная академия права. - Саратов, 1996. - 26 с.

46. Ллойд Д. Идея права: пер. с англ. - М.: Югона, 2000. - 416 с.
47. Лук'янов Д.В. Політичні партії в системі взаємодії громадянського суспільства та держави (роль та правове регулювання): монографія / Д.В. Лук'янов. - Х.: Право, 2007. - 320 с.
48. Максимов С.И. Правовая реальность: опыт философского осмысления: монографія / С.И. Максимов. - Х.: Право, 2002. - 328 с.
49. Марченко М.Н. Теория государства и права: учеб. для студ. вузов, обуч. по спец. "Юриспруденция" / М.Н. Марченко ; Московский гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. Юрид. фак. - Изд. 2-е, перераб. и доп. - М.: Проспект, 2007. - 637 с.
50. Марчук В.М. Теорія держави і права: навч. посіб. / В.М. Марчук, О.В. Корольков ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. - К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. - 415 с.
51. Научные основы советского правотворчества / Отв. ред., д.ю.н. проф. Р.О. Халфина. - М.: Издательство «Наука», 1981. - 320 с.
52. Оборотов Ю.Н. Традиції та оновлення у правовій сфері: питання теорії (від пізнання до розуміння права): монографія / Ю.Н. Оборотов. - Одеса: Юрид.літ., 2002. - 280 с.
53. Общая теория права и государства: учеб. для студ. вузов, обуч. по спец. "Юриспруденция" / В.С. Нерсисянц ; Институт государства и права РАН. Акад. правовой ин-т. - М.: НОРМА ; М.: Издательская группа НОРМА-ИНФРА-М, 2002. - 539 с.
54. Папаян Р.А. Христианские корни современного права / Р.А. Папаян. - М.: Издательство НОРМА, 2002. - 416 с.
55. Петражицкий Л.И. Теория права и государства в связи с теорией нравственности / Л.И. Петражицкий. - Изд. 2-е., испр. и доп. - Т. 1. - СПб., 1909. - 318 с.
56. Петришин А.В. Государственная служба. Историко-теоретические предпосылки, сравнительно-правовой и логико-понятийный анализ: монографія / А.В. Петришин. - Х: Факт, 1998. - 168 с.
57. Погребняк С.П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика): монографія / С.П. Погребняк. - Х.: Право, 2008. - 240 с.
58. Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства: монографія / За ред. Ю.П. Битяка, І.В. Яковюка, О.В. Петришина та ін. - Х.: Право, 2007. - 248 с.
59. Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні : монографія / Л.М. Герасіна [та ін.]. - Х.: Право, 2009. - 352 с.
60. Проблеми модернізації політичних систем сучасності: монографія / За заг. ред. Л.М. Герасіної, О.Г. Данильяна, М.І. Панова та ін. - Х.: Право, 2008. - 320 с.
61. Разделенная демократия. Сотрудничество и конфликт между Президентом и Конгрессом: пер. с англ. / Под общ. ред проф. Дж. Тарбера. - М., 1994. - 416 с.
62. Рулан Н. Историческое введение в право: пер. с франц. - М: Nota bene, 2005. - 672 с.
63. Сердюк О.В. Соціологічний підхід у сучасному правознавстві: пізнання соціальності права: монографія / О.В. Сердюк. - Х.: Яшма, 2007. - 320 с.
64. Скрипнюк О.В. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії та практики. До 10-річчя незалежності України: монографія / О.В. Скрипнюк. - К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2000. - 600 с.
65. Словарь терминов по теории государства и права / Под общ. ред. Н.И. Панова. - Изд. 2-е, доп. и испр. - Х.: Основа, 1997. - 180 с.
66. Теория государства и права: учеб. для студ. вузов, обуч. по спец. "Юриспруденция" / А.Г. Бережнов [и др.] ; ред. М.Н. Марченко ; Московский гос. ун-т им. М.В. Ломоносова. - Изд. 4-е. - М.: Зерцало, 2009. - 836 с.
67. Теория государства и права: учеб. для юрид. вузов / А.И. Абрамова [и др.] ; общ. ред. А.С. Пиголкин ; Ин-т законодательства и сравн. правоведения при Правительстве РФ. - М.: ОАО "Издательский Дом "Городец", 2003. - 540 с.

68. Теорія держави і права : навч. посіб. / А.А. Письменицький, Д.В. Слинко, А.С. Спаський ; Харк. нац. ун-т ім. В.Н. Каразіна. - Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2010. - 242 с.
69. Теорія держави і права для підготовки до іспиту: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Л.П. Самофалов [та ін.] ; заг. ред. В.С. Шилінгов. - К.: КНТ, 2008. - 228 с.
70. Теорія держави і права: навч. посіб. / [С.К. Бостан та ін.]. - К.: Академія, 2013. - 346 с.
71. Теорія держави і права: навч. посіб. / О.М. Головка [та ін.] ; за заг. ред. І.М. Погрібного ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Х.: ХНУВС, 2010. - 277 с.
72. Теорія держави і права: підруч. / С.Л. Лисенков [та ін.] ; ред. С.Л. Лисенков. - К.: Юрінком Інтер, 2005. - 448 с.
73. Теорія держави і права: посіб. для підготов. до держ. іспитів / [Д.В. Лук'янов та ін.] ; за заг. ред. О.В. Петришина. - 2-ге вид., допов. і змін. - Х.: Право, 2013. - 202 с.
74. Тимошенко В.І. Правова держава (теоретико-історичне дослідження) / В.І. Тимошенко. - К.: Наук. думка, 1994. - 132 с.
75. Тімуш І. Правова реальність і правосвідомість: інтегральне розуміння змісту та взаємозв'язку / І. Тімуш // Право України. - 2010. - № 7. - С. 94-100.
76. Фуллер Лон Л. Мораль права: пер. з англ. - К.: Сфера, 1999. - 232 с.
77. Харт Х.Л.А. Концепція права: пер. з англ. - К.: Сфера, 1998. - 236 с.
78. Хаустова М.Г. Національна правова система за умов розбудови правової демократичної державності в Україні / М.Г. Хаустова. - Х.: Право, 2008. - 160 с.
79. Цвик М.В. Теория социалистической демократии (государственно-правовые аспекты) / М.В. Цвик. - К.: Вища школа, 1986. - 157 с.
80. Цимбалюк М.М. Онтологія правосвідомості : Теорія та реальність: монографія / М.М. Цимбалюк. - К.: Атіка, 2008. - 288 с.
81. Циппеліус Р. Юридична методологія: пер. з нім. - К.: Реферат, 2004. - 176 с.
82. Честнов І. Посткласична теорія права: контури нової парадигми / І. Честнов // Право України. - 2011. - № 8. - С. 109-114.
83. Четвернин В.А. Демократическое конституционное государство: введение в теорию / В.А. Четвернин. - М., 1993. - 166 с.
84. Шаповал В.М. Вищі органи сучасної держави. Порівняльний аналіз / В.М. Шаповал. - Київ: «Програма Л», 1995. - 136 с.
85. Шевчук С. Судова правотворчість: світовий досвід і перспективи в Україні / С. Шевчук. - К.: Реферат, 2007. - 640 с.
86. Энтин Л.М. Разделение властей: опыт современных государств / Л.М. Энтин. - М.: Юридическая литература, 1995. - 176 с.

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.google.com.ua/>
2. Yandex : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1960>.
3. Rambler : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.yandex.ua/?ncrnd=1462>.

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>.
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/>.
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
4. Міністерство соціальної політики України : офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>

5. Державна служба зайнятості: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
6. Національна служба посередництва і примирення: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nspp.gov.ua/>

Пошукові правові системи

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законодавство України. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт : Законотворча діяльність Верховної Ради України : Законопроекти : Пошук за реквізитами. – Режим доступу до електронних документів : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України : офіційне інтернет-представництво : Офіційні документи. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.president.gov.ua/documents/>.
4. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України : Нормативно-правова база : База документів : Пошук документів за реквізитами. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>.
5. Офіційний вісник України : Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. – Режим доступу до електронних документів : <http://ovu.com.ua/>.
6. Мега-НаУ : професійна юридична система : НаУ-Online : Нормативно-правові документи. – Режим доступу до електронних документів : <http://zakon.nau.ua/>.
7. Ліга:Закон : правовий портал : он-лайн сервіси : Законодавство. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.ligazakon.ua/>
8. Право. Украина : інформаційно-правова система : Документи : Нормативно-правові документи. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.legal.com.ua/cgi-bin/matrix.cgi/document.html>.

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/ : Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів : <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
2. <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/>.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів : http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Каталог книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>.
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : пошукова система сайту : Система каталогів і картотек : Електронний фонд (тематичні та видові зібрання публікацій) : Електронна бібліотека авторефератів дисертацій : Пошук у електронній бібліотеці авторефератів дисертацій. – Режим доступу до електронних документів. - <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>.
7. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.nplu.org.ua/resources/resources.htm>.
8. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Політематична база даних статей з періодичних видань. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://analitic.nplu.org/>.
9. Національна парламентська бібліотека України : веб-сайт : Каталог статей зі збірників наукових праць. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://stt.nplu.org/>.
10. Бібліотека Полтавського університету економіки і торгівлі : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів : http://lib.uccu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=36